

Chrześcijaństwo na Rusi-Ukrainie przed 990 rokiem

Chrześcijaństwo jest nie tylko przejawem religijnych, naturalnych zmagania człowieka, ale jest objawieniem, faktem danym z niebios od Twórcy. Przyszło ono do każdego narodu ludzkimi szlakami, siłą chrześcijańskich misji. Podobnie było z przyjściem chrześcijaństwa i na rusko-ukraińskie ziemie. Szukając tych ludzkich szlaków przyjścia chrześcijaństwa do naszego narodu trzeba przede wszystkim zwrócić uwagę na te czynniki, które pomagały przenikać chrześcijaństwu nad Dniepr. Najważniejszym wydaje się być geograficzne położenie.

Ukraińska ziemia to kraina geograficznie wygodna, leżąca na jednym z najważniejszych węzłów komunikacyjnego szlaku euro-azjatyckiego i tak zwanego złotego szlaku *wo Hreky* (szlak do Grecji) z północy na południe. Od tego geograficznego położenia w wielkiej mierze zależna była jej etniczna, polityczna, kulturalna a tym bardziej religijna dola.

Ukraina oficjalnie przyjęła chrześcijaństwo pod koniec X wieku, ale już wcześniej było jej znane chrześcijaństwo i chrześcijanie, którzy zostawili ślady swojego przebywania na tych ziemiach.

Chrześcijańska misja szła lądowymi i wodnymi szlakami wtedy śródziemnomorskiego i czarnomorskiego basenów. Ruś-Ukraina była włączona w system dróg bizantyjskiego imperium a ukraiński czarnomorski brzeg i Krym były w tym czasie obsiane całą plejadą greckich handlowych faktorii, kolonii a nawet militarnych stanowisk dla obrony bizantyjskich interesów przed mieszkańcami północy. Z tych przymorskich terenów pochodzą pierwsze słowa Chrystusowej nauki. Ukraińskie ziemie były miejscem wielu zesłań-wygnañ politycznych więźniów, wśród których byli także chrześcijanie. Można tutaj przytoczyć przykład św. Klemensa -papieża, który był zesłany na Krym ok. 100-go roku. Przenikanie chrześcijaństwa na Ukrainę zatrzymało się wraz z wędrówką Gotów przez przyczarnomorskie stepy. Niszczyli oni greckie kolonie, faktorie a tym samym początki chrześcijaństwa. Orda gnała także ze sobą chrześcijański jasyr-niewolników co też misyjnie wpływało na miejscowe pogaństwo. Nawet sami Goci przebywając na ukraińskich ziemiach zaczęli odczuwać na sobie wpływy chrześcijaństwa. Już w IV w. zanotowano zorganizowane formy chrześcijaństwa wśród Gotów z biskupami, z gocką biblią biskupa Wulfilla.

Rozbicie Gotów przez nowe plemię Hunów przyczyniło się do ich przesiedlenia z ukraińskich ziem na Zachód a ostatecznie do przyjęcia przez nich chrześcijaństwa. Hunowie dali na przyczarnomorskich stepach nową stabilność, która także sprzyjała chrześcijaństwu.

Szlakiem *wo Hreky* (od Bałtyckiego morza Dnieprem przez Czarne morze do Grecji) często wędrowały normandzkie plemiona Wikingów (Wariahy). Wśród nich także byli już chrześcijanie, którzy głosili chrześcijańską naukę. Wikingowie przyczynili się do stworzenia mocnej bazy dla obrony przed koczowniczym, dzikim Wschodem. Nie małą rolę w przenikaniu chrześcijaństwa na ukraińskie ziemie miały narody, które osiedlały się na tych terytoriach. Była to ludność odkryta na inne nacje, nadająca się do dialogu i gościnna. Są to cechy ludzi, które mogły sprzyjać pracy apostołów-misjonarzy w szerzeniu chrześcijaństwa.

Chociaż są to pierwsze przejawy chrześcijaństwa na ukraińskich ziemiach i wśród miejscowego ukraińskiego narodu to pozwalają zrozumieć jego tworzenie się i rozwój.

– ***ks.mgr Roman Malinowski***

Opracowanie w oparciu o kroniki *Powieść minionych lat*